

Vezilo

GLASILO DELAVCEV BETI

beti
metlika

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

68000 NOVO MESTO

beti
metlika

NAMESTO UVODA:

Ali so tudi besede strošek?

Kadarkoli se spravim pisati uvodnik Vezila, sem vedno v zagati. Pa ne, da ne bi bilo o čem spregovoriti. Ne. Saj se teme rojevajo vsak dan in jih je nič koliko. A menim, da naj bi v uvodniku vedno nekaj napisali predvsem o ljudeh, o njihovih odnosih med seboj in naredili nekaj, kar bi delovalo optimistično, pa čeprav ni razlogov za to. Je že res, da živimo, pa naj nam bo to prav ali ne, drug ob drugem, drug z drugim. In kot smo odvisni od sebe, smo odvisni tudi od soljudi. Kakršni pa so ti odnosi, takšno je tudi naše življenje, oziroma velik del le tega. Smo zares postali človek človeku pes in ali zares ni več nikjer iskrenega nasmeha in pogleda? Ali

resnično smatramo, da je sodelavec, sočlovek in tisti, s katerim vsakodnevno preživimo osem ur, le naš nasprotnik in sredstvo, ki ga je treba izkoristiti, osmešiti, ponižati. Kdo je kriv, da je intrigantstvo, špekulacija, ljubosumnost postalo način obnašanja?

Zakaj takšen uvod?

K meni je prišlo več delavcev, ki so odhajali v pokoj in se pritoževali: "Desetletja smo pustili v tej Beti. Preživeli smo vse in še več. Rasli smo z Beti in ustvarjali smo z njo. Napiši nekaj o nas, ki odhajamo v pokoj. Odhajamo z občutkom, da smo nič. Da je vse, kar smo delali in naredili, le "drek na šibici". Nihče nam ni rekel niti "hvala" in nihče nam ni zaželel sreče v teh nekaj letih, kar nam je še preostalo. Odhajamo z občutkom, da smo odpisani, da smo nekoristni, da smo odveč."

Tako so govorili naši delavci. Naši nekdanji delavci. Pa so resnično to bili naši delavci? Če je nekdo moj in odhaja, se imam navado od njega

posloviti. Od njih pa se, če verjamem njihovim besedam in ni razloga, da ne bi, ni nihče poslovil, nihče jim ni rekel "hvala". To že niso bili naši delavci.

Tržno gospodarstvo se uveljavlja. Ali to pomeni, da imata tudi besedi kot sta "Hvala" in "Srečno" svojo ceno oziroma predstavljata strošek. Če se je na račun tržnega gospodarstva potrebno odpovedati določenim povsem normalnim načinom obnašanja in vedenja v odnosih med sodelavci, potem hvala lepa za takšen trg in takšno gospodarstvo. Reči besedo zahvale ni težko. Nekomu pa to veliko pomeni.

Dragi naši delavci in sodelavci! Ob odhodu v pokoj vam želim, da bi se imeli maksimalno. Želim vam veliko sreče, zdravja, zadovoljstva. Želim vam, da bi imela oblast razumevanje za probleme upokoјencev.

PREDVSEM PA:
HVALA ZA VSA TA
PRETEKLA LETA!

Glavni urednik

VOJNA JE "ZEZNILA" TUDI VEZILO

Spoštovanim bralcem se opravičujemo, saj zaradi znanih razmer, ki so vladale v juniju in juliju, nismo uspeli pravočasno stiskati te številke Vezila, pa čeprav je bilo vse gradivo pripravljeno že maja. Spričo vojnih dogodkov je aktualnost nekaterih člankov splahnela. V tej številki objavljamo torej le tiste, za katere menimo, da so ali bodo prej ali slej spet aktualni in zanimivi. Upamo, da boste z razumevanjem sprejeli naše opravičilo.

Uredništvo

P.S.
Koliko časa se bomo vsi skupaj še izgovarjali na vojno?

SPREMEMBE SO NEIZBEŽNE

Treba se
bo navaditi

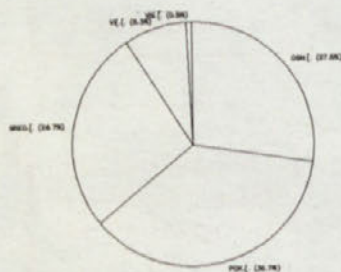
V podjetju smo imeli anketo, ki se je nanašala na zakon o podjetjih, zakon o privatizaciji in o uvedbi delniškega sistema. Prav tako pa smo anketiranim tudi zastavili vprašanje, ali bi želeli o tem kaj več prebrati v eni od številčk Vezila. 90% anketiranih je odgovorilo pozitivno. S tem namenom tudi objavljamo ta prispevek. Za začetek kar rezultati ankete:

Rezultati
ankete

Anketa je bila izvedena 4. in 5. 4. 1991 in sicer med delavci iz Metlike, Žakanja in Črnomlja. Anketirali smo 150 slučajno izbranih. Nazaj pa smo dobili le 120 anketnih lističev. Na podlagi teh smo tudi naredili analizo.

Izobrazbena struktura anketiranih je:

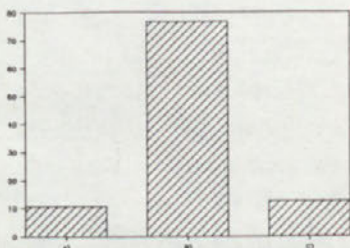
Osemletka	27,6%
Poklicna š.	36,7%
Srednja š.	26,7%
Višja š.	8,3%
Visoka š.	0,8%



1. VPRAŠANJE

Ali ste seznanjeni, da se pripravlja zakon o privatizaciji in kaj naj se bi zgodilo s podjetji po uvedbi tega zakona?

- a) Tovarne, podjetja bi prešla iz družbenih rok v roke države. 10,8%
- b) Družbena last naj bi prišla v privatne roke. 76,7%
- c) Nekaj drugega 12,5%



3. VPRAŠANJE

Kaj misliš o tem, da bi Beti postala delničarska družba in razpisala svoje delnice?

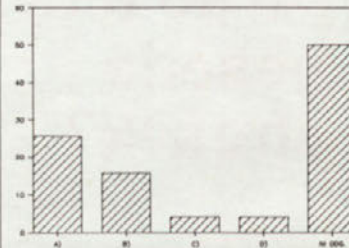
- a) Ideja mi je všeč in jo podpiram 29,1%
 - b) Ideja mi ni všeč in sem proti njej 38,3%
 - c) Nimam svojega mnenja 25,8%
- 6,8% anketiranih na to vprašanje ni odgovorilo.



5. VPRAŠANJE

Če bi se odločili za nakup delnic Beti, kakšna sredstva bi vložili?

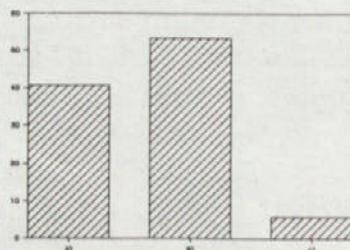
- a) do 1000 DM 25,8%
 - b) od 1000 DM do 5000 DM 15,8%
 - c) od 5000 DM do 10.000 DM 4,1%
 - d) od 10.000 DM do 20.000 DM 4,1%
- 50,2% ni odgovorilo



2. VPRAŠANJE

Ali veš kaj je delničarstvo, delnice, delničarska družba?

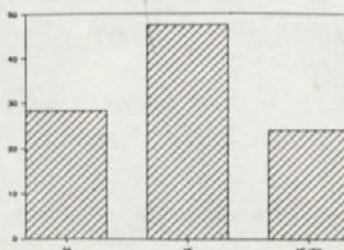
- a) Da 40,8%
- b) Približno 53,4%
- c) Ne 5,8%



4. VPRAŠANJE

Če bi Beti razpisala delnice, ali bi bili zainteresirani za nakup?

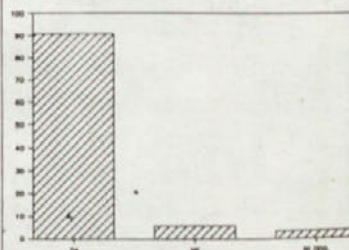
- a) Da 28,3%
- b) Ne 47,5%
- c) Ne vem 24,2%



6. VPRAŠANJE

Smatrate, da bi bilo potrebno v Vezilu ali Novicah podrobneje razložiti sistem funkcioniranja delnic, delničarske družbe, delničarstva in vsebino zakona o privatizacije podjetja?

- a) Da 90,8%
 - b) Ne 5,8%
- 3,4% ni odgovorilo



SPREMEMBE SO NEIZBEŽNE

Seveda rezultatov ankete ne moremo jemati kot posnetek resničnega stanja. Lahko pa dobimo neko približno sliko razmišljanja in usmerjenosti večine zaposlenih. Ko bi se lepega dne zgodilo, da bi bili postavljeni pred dejstvo, kupiti delnice ali ne, bi verjetno dobili nekoliko drugačno stanje, a ne bistveno. Pri odločitvah, ki so življenjskega pomena za podjetje, se ne gre izključno upirati na rezultate anket ali statistik. Pa pustimo statistiko statistike in ankete njim samim. Povrnimo se na našo osnovno temo. Seznanimo se torej z nekaterimi osnovnimi pojmi:

ZAKON O PODJETJIH - ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

Osnovna poanta zakona o podjetjih je v tem, da mora biti lastnik znan (fizična ali pravna oseba). S tem je tudi znano, kdo prevzame poslovna tveganja; pri brezlastninski - družbeni imovini smo sprejemali poslovno tveganje vsi in hkrati nobeden. Potreben je torej lastnik, ki s podjetjem tudi upravlja. Njegova pravica do upravljanja s podjetjem je tolikšna, kolikšen delež lastništva mu pripada. To pa pomeni, da se na organih podjetja (skupščina, upravni odbor) odloča glede na delež lastništva.

V zakonu o združenem delu je poslovanje delovne organizacije določalo nič koliko pravilnikov. Pred sprejetjem nekaterih odločitev so bile potrebne številne bolj ali manj zapletene procedure. Vse to pa je hromilo učinkovitost odločanja. V prejšnjem sistemu pojem dobička pravno ni obstajal. Namesto njega smo imeli "dohodek", ki pa je bil nekakšna razlika med prihodki na eni strani in materialnimi

stroški in amortizacijo na drugi. Pogosto je vsa modrost poslovanja bila le delitev dohodka. Cena dela, cena kapitala in še marsikateri pojem so bile prepovedane kategorije. Z uvedbo znanega lastnika so ti pojmi spet v vsakodnevni rabi.

Cena dela - s sklepanjem kolektivnih pogodb ima delo ceno, ki jo določijo lastniki in sindikati.

Cena kapitala - kot vsaka dobrina ima tudi kapital svojo ceno, ki je odvisna od povpraševanja. Cena mora upoštevati tudi inflacijo, saj se le tako lahko zadrži realna cena kapitala.

Dobiček - je razlika med stroški in prihodki. Med stroške štejemo:

- materialni stroški
- stroški amortizacije opreme
- stroški delovne sile
- stroški (obresti) najetih kreditov

DELNIŠKA DRUŽBA je podjetje, kjer so lastniki delničarji (fizične in pravne osebe). Delničarji so lastniki delnic. Svoje lastništvo uveljavljajo na skupščini ali na upravnem odboru. Vsaka delnica daje toliko pravic, kolikšen delež predstavlja v skupni vrednosti podjetja. Če torej delničar razpolaga z večjo količino delnic, večja je tudi njegova pravica pri odločanju v podjetju. Vsaka delnica torej daje lastniku tolikšen delež pri odločanju, kolikšen delež predstavlja pri skupni masi vseh delnic. Glavni organ delniške družbe je skupščina delniške družbe. Osnovni akt, ki ga skupščina sprejme, je Statut podjetja, v katerem so razpisana pravila, kako se bo upravljalo s podjetjem.

Delniška družba ima še upravni in nadzorni odbor.

DELNICA je vrednostni papir, ki je sestavljen iz dveh delov. Prvi del je vrednostni del, ki daje lastniku določene pravice. Te pravice napiše izdajatelj delnic. Drugi del delnice pa predstavlja kupon, ki ga uporabljamo ob plačilu dividende.

Delnica je vrednostni papir, ki je predmet kupovanja in prodajanja ter lahko glasi na prinosnika ali na konkretno ime.

Vse delnice enega podjetja imajo enako dinarsko protivrednost. Poznamo redne (navadne) in prednostne (ugodnostne). Redne delnice so delnice, ki dajejo njihovim lastnikom pravico do udeležbe pri upravljanju s podjetjem in pri delitvi dobička. Prednostne delnice (ugodnostne) pa zagotavljajo njihovemu imetniku tudi določene prednosti.

- Na primer:

- izplačilo dividend pred lastniki navadnih delnic.
- prednost izplačila pri likvidaciji podjetja.
- druge pravice, ki so določene s Statutom podjetja.

DIVIDENDA je neka vrsta "obresti" na delnice. Ker je delnica vrednostni papir in daje pravico do upravljanja, je kupovanje delnic investiranje. Če kot lastniki kapitala kupimo delnice dobrega podjetja in potem kot lastniki z njim dobro upravljamo, bi praviloma morali imeti večjo dividendo, kot bi znašala obrestna mera v banki.

DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO je podjetje, v katerem je vsak družabnik udeležen s točno določeno vlogo. Njegova pravica izhaja iz deleža te vloge v skupnem znesku. Z družbo se upravlja tako, kakor sklenejo družabniki in to opredelijo s

statutom. Deleži se lahko odstopijo, izplačajo, itd, samo s privolitvijo ostalih družabnikov.

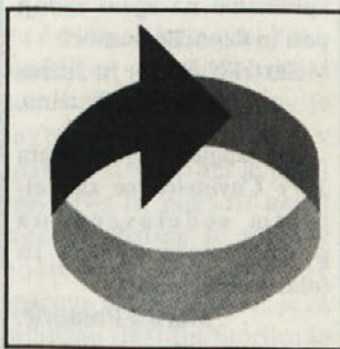
Tako, dragi bralci. To naj bi bilo nekaj osnovnih pojmov o delnicah, delničarstvu, privatizaciji, itd. Kaj več pa mogoče kdaj drugič. Sicer pa si lahko v naši knjižnici izposodite tudi kakšno knjigo ki govori o tej problematiki. Predlagamo:

Dr. Alenka Žnidaršič - Kranjc:
Kako kupiti podjetje.

Mag. Draško Veselinovič:
Priročnik ljubljanske borze.

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam za vse kar smo preživeli skupaj in tudi za darilo, ki so mi ga dali ob slovesu. Vedno se vas bom spominjala in vam želim veliko uspeha tako pri delu v Beti kot tudi v zasebnem življenju.

Vaša bivša sodelavka Pepca Jaklič



ISKRENE ČESTITKE

ZAHVALE

Ob smrti moje drage mame, Kirin Dragice, se najiskrenejše zahvaljujem sodelavcem za besede sožalja in tolažbe ter za podarjeni denar. Hvala tudi vsem, ki so mojo mamo spremili na njeni zadnji poti!

Kirin Janko
z družino

Ob smrti naše mame Dragice Kirin se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz barvarne za podarjeno cvetje, denarno pomoč, izraze sožalja ter spremstvo na mamini zadnji poti.

Žalujoči sin Mijo Kirin
z družino

Ob smrti drage mame Leščanec Marije se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjene vence in spremstvo na zadnji poti ter izraze sožalja.

Žalujoči hčerki Rudman
Josipa in Guštin Marija

Ob smrti moje drage mame Marije Gržetič se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz konfekcije Metlika in sindikatu za izrečena sožalja in denarno pomoč.

Hči Ana Goleš
z družino.

Ob smrti najine sestre Marije Kambič se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz Metraže in metliške konfekcije za izraze sožalja, spremstvo na njeni zadnji poti in denarno pomoč.

Sestri Nada Fir in Jožica
Gerksič z družino.

Ob tragični izgubi brata Jure Čavloviča se zahvaljujem sodelavcem na podarjenem cvetju in tolažilnih besedah.

Marica Predovič.

JUBILANTI 1991

Spet smo vsi skupaj leto dni starejši in nekaj jih je med nami, ki praznujejo "okrogle" letnice od prvega dne zaposlitve. Nekdaj so jubilarji praznovali bučno in mogoče celo razkošno. Časi so se spremenili. Nič več nimamo zabav in proslav ob praznovanju delovnih jubilejev. Pravijo, da so predrage. Kakor koli že, jubilarji dobijo takrat, ko dopolnijo jubilejno delovno dobo, poleg plače tudi denarno nagrado. V uredništvu pa smatramo, da je lepo in prav, da tudi mi čestitamo vsem, ki v letošnjem letu praznujejo svoj jubilej in se jim zahvalimo za ves pretekli trud. Prav tako pa tudi objavljamo njihova imena:

30. LETNIKI

Preja

PLUT Ivanka

SCHWEIGER Anton

Metraža

ŽELEZNJAK Franjo

BUKOVAC Zlatko

CIGIČ Stanka

FIR Bernarda

MATEŠIČ Barica

MUŠIČ Julij

NOVOGRADEC Janko

SUDAC Marija

VRANIČAR Anica

Konfekcija Metlika

ŽELEZNJAK Matija

AVGUŠTIN Marija

JURAJEVČIČ Milena

MIHALIČ Katica

MILEK Marija

NOVOGRADEC Ana

SPUDIČ Tonka

ČRNUGELJ Martina

Konfekcija Črnomelj

ANDRIJAČIČ Romana

KRALJ Ana

MILEK Anton

MILEK Anica

PEGANC Terezija

SIMONIČ Marija

VRŠČAJ Anton

ŠIKONJA Anica

ŠPELIČ Ivanka

ŠTERK Martina

Konfekcija Žakanje

PRISELAC Viktorija

Skupne strokovne službe

BAHORIČ Katarina

DUPOR Marija

FIR Martin

GRADIŠAR Mihaela

IVANETIČ Milan

POPOVIČ Ana

VULETIČ Savo

20. LETNIKI

Preja

BEG Stanislava

CERJANEC Marica

GORŠE Anton

HRNJAK Andjela

HUSKIČ Derviša

IVIČIČ-RADENČIČ Marica

JEZERINAC Veljko

KOLIČ Nada

MILKOVIČ Andjela

ZLOBEC Ivanka

ŠILC Anton

ŠTERK Štefka

ČULIG Ana

Metraža

BRAČIKA Janko

BRDAR Marica

FERENAC Nikola

FERENAC Juraj

HELC Jože

KOKOT Željko

KOŠELE Anica

KROZMANIČ Zdravko

LONČARIČ Josip

MUC Anton

PLESEC Jože

RESJAN Marija

SPUDIČ Mirko

VUKŠINIČ Majda

Konfekcija Metlika

ŽUNIČ Ivanka

BRAČIKA Marija

CAJNAR Ivanka

FERENAC Katica

JAKLIČ Ana

JAKLIČ Anica

KOČEVAR Ljubica

KRALJ Katica

LUKUNIČ Milka

MAVRINAC Štefka

MOLEK Štefka

PLUT Vida

RUDMAN Josipa

STARAŠINIČ Ana

ZAGORAC Marica

ZMAIČ Ana

ŠKOF Jožica

Konfekcija Črnomelj

BRINC Ljubica

GORTAN Marija

JAMBROŠIČ Bogdan

KANDŽIČ Šenija

STEGNE Ivanka

TOMAŽIN Jožica

VESELIČ Kristina

VOLF Ivana

ŠTEFANIČ Ana

ČRNE Marija

Konfekcija Mirna Peč

CESAR Anica

GORENC Alojzija

KOCJAN Jožica

KUMER Vera

Konfekcija Dobova

FERENČAK Terezija

OBRANKOVIČ Elvira

STANIČ Ana

ISKRENE ČESTITKE

UREK Marija

VOLČAJNK Olga

ŠKALER Breda

ŠOŠTARIČ Marija

Konfekcija Žakanje

BABIČ Đurđa

BENKOVIĆ Milica

GRAŠIN Zora

LAJČ Dragica

LUGAR Marica

MATEŠEVAC Katica

NOVOSEL Zlatica

PETRUŠIĆ Dragica

PLEVEL Dragica

Strokovne službe

BRNČIČ Dragica

DJALIČ Jožefa

DOLNIČAR Bojana

KOSTELAC Vera

MATEKOVIČ Nada

PERŠIN Josip

RAZUMIČ Danijela

RUS Martina

VODNIKOVSENJAK Andreja

VRTAČIČ Zorka

ZOREC Silvo

ZUPANC Vera

ŠTUBLJAR Martina

Konfekcija Krstinja

BJELIVUK Dragica

ŠPANOVIC Dragica

10. LETNIKI

Preja

ŽUGELJ Jože

FRIC Vesna

GRAŠA Željko

JURINA Željko

MAVRETIČ Zvonimir

PETRUŠA Jože

PREVALŠEK Sonja

SKOLIBER Ljubica

Metraža

HERAK Željko

JANŽEKOVIC Anton

MUC Jože

SAMSA Marica

VUK Andrej

VUKŠINIČ Marjan

ŠANDOR Željko

Konfekcija Metlika

BELANIČ Biserka

BREJKOVIČ Nevenka

BRODARIČ Anica

JURAJEVČIČ Zvonka

KRIŽAN Danijela

MAJZELJ Mira

PERLA Irena

PIŠKURIČ Biserka

PRAHOVIČ Dragica

RADJENOVIČ Branka

REBA Irena

SIMČIČ Anica

SLANC Alenka

TURKOVIČ Višnja

Konfekcija Črnomelj

BABIČ Pavla

FLAJNIK Anica

GRAHEK Nada

PERUŠIČ Alenka

VRANEŠIČ Cirila

ŠTEFANIČ Biserka

Konfekcija Mirna Peč

VRAJAR Tončka

SLAK Štefka

Konfekcija Dobova

GROMILIČ Safija

HOTKO Anton

HUSAK Peči

JAKOVINA Lidija

KELHER Marija

PETELINC Bernarda

Konfekcija Žakanje

ŽABČIČ Ruža

BAHORIČ Nada

BARBIČ Ljubica

HORVAT Marina

KOŽAR Zlata

KUDASIČ Biserka

LADEŠIČ Ljubica

LUKUNIČ Ankica

MACAN Biserka

NOVOSEL Ana

RADENČIČ Mirjana

SOPČIČ Lidija

VRBANEK Biserka

VRBOS Ana

Strokovne službe

GOLEŠ Branka

JERŠIN Zdenka

KONDA Darinka

KONČAR Karolina

MARŠIČ Ljilja

VARDIJAN Štefanija

ČUČUN Silvana

Konfekcija Krstinja

BASARA Mirjana

RAŠIČ Dušanka

VUJIČ Ljubica

Sindikalna lista za mesec julij predlaga naslednje zneske za jubilejne negrade:

za 10 let3.964,00 din

za 20 let5.946,00 din

za 30 let7.928,00 din

OB ODHODU

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam iz konfekcije Žakanje za darilo, ki sem ga bila resnično iz vsega srca vesela. Kljub temu, da se več ne bomo videvali na delovnem mestu, se vas bom vedno z veseljem spominjala in vam želim, vsem skupaj, veliko zdravlja, sreče in zadovoljstva. Prav tako pa upam, da se bomo še velikokrat srečali.

Vaša bivša sodelavka in sedaj upokojenka Dragica Radman.

DOBRODELNA
PRIREDITEV

Za otroke, ki so iz ogroženega črnobilskega območja letovali v Sloveniji, so Zeleni Slovenije pripravili široko začrtano akcijo zbiranja pomoči. Med drugim je v okvir te akcije spadal dobrodelni koncert, ki so ga pripravili 23. maja v Križankah. Podobna prireditve pa je bila tudi v Metliki in sicer 10. maja. Pred popolnoma polno dvorano je nastopilo vse ali skoraj vse, kar v Metliki in v njeni okolici sploh nastopa. Tako vsi gledalci kot tudi nastopajoči so prispevali finančni delež k prireditvi. Prav tako pa je bilo nekaj denarja zbranega tako, da so ga darovala posamezna podjetja in posamezniki. Zbranih je bilo 130.000 din, kar je za Metliko kar lepa številka. S tem denarjem so organizatorji prireditve kupili trenirke za vseh sto otrok, ki so prišli iz Ukrajine na letovanje. Metliške prireditve so se udeležili tudi član predsedstva Slovenije Dušan Plut, sekretar RK Slovenije Mirko Jelenič in sovjetski vicekonzul Mihail Urakov. Tudi oni so seveda morali plačati vstopnino, ki je bila 100 din.

VLOM

Pred kratkim je bilo vlomljeno v naš počitniški dom v Seči. Nepridiprav je razbil šipo in vstopil v apartma št. 14. Tam je popil eno pivo in pokadil nekaj cigaret. Potem je legel k počitku. Drugo jutro je apartma zapustil. Škode je za približno 1000 din. Storilca še iščejo.

11 let Društva tekstilnih inženirjev in tehnikov

DITT Metlika obstaja že 11 let. Sestavljajo ga člani iz Kometa in Beti. Društvo šteje 135 članov. Jasno je, da takšen kadrovski potencial ne more ostati neopazen. Namen društva je, da naj bi bile tudi "firme," v katerih delajo člani DITT, zainteresirane za tehniški in inženirski kader.

Dosedaj je DITT-ov namen bil druženje ljudi stroke. Sedaj želijo nekaj več. Kontinuirano izobraževanje, saj so minili časi, ko je bilo pomembnejše samoupravno angažiranje kot pa strokovna sposobnost. Kot vemo, pa znanje hitreje zastara kot stroji. Čim boljša strokovna usposobljenost pa se mora nujno odraziti tudi v samem proizvodnem procesu.

Aktivnost DITT-a je bila do sedaj odvisna le od aktivnosti posameznikov. Težko je verjeti, da so nekateri člani društva samo iz formalnih razlogov.

Nove ideje naj bi v bodoče našle svoje mesto v delokrogu društva.

O tem in še marsičem je tekla beseda na občnem zboru metliškega DITT-a. Prav tako pa so se spomnili tudi del, ki so jih opravili v preteklem obdobju:

- gostitev DITT-ov Gorenjske, Primorske in iz TUS Slov. Gradec
- organizacija seje predsedstva ZITT Slovenije
- organizacija strokovne ekskurzije v Muro in Rašico
- nekaj predstavnikov društva se je udeležilo ITME 87
- na pobudo društva se je organiziral tečaj nemščine
- udeležba na dveh zimskih tekstiliadah in organiziranje tekstiliade v kegljanju
- organiziranje številnih strokovnih predavanj

Metliški DITT je na občnem zboru izvolili tudi novo vodstvo društva. Dosedanjo predsednico Mileno Pavlovič je zamenjal Jože Muc. Za podpredsednika pa so izbrali Ivana Malešiča. Blagajničarka je Vida Plut in tajnik Branka Bricelj. V vodstvu pa so poleg njih še Milena Pavlovič, Blagoje Tošeski in Milena Benkovič iz Kometa. Novemu vodstvu želimo veliko uspeha.

POSLOVANJE V LETU 1990

Poslovanje v letu 1990 smo v Beti zaključili z manjšo izgubo (3.074.000,00 din), ki pa smo jo že pokrili iz rezervnega sklada. Na rezultat poslovanja je močno vplivala velika neplačana realizacija, ki nam trenutno zmanjšuje rezultat v višini 92.394.000,00 din, predstavlja pa rezervo za boljši rezultat v tekočem letu, če bomo od tega dobili še kaj plačano. Na to, da se je povečal delež neplačane realizacije v fakturirani realizaciji, kaže tudi struktura, ki je bila v letu 1989 3,7%, v letu 1990 pa 12,8%. Vire sredstev smo obdržali realno ovrednotene, saj smo jih uspeli v celoti revalorizirati s predpisanim koeficientom za revalorizacijo 0,619. Knjigovodska vrednost trajnega kapitala znaša 34.055.000,00 DM. Prav tako smo obdržali pokritost osnovnih sredstev in obratnih sredstev s trajnim kapitalom, kar predpostavlja določeno varnost poslovanja.

Prodajno vrednost smo dosegli glede na planirano 97%, pokritje pa 90%. Izplačani DO so bili 11% nad planom. Skupaj pa so bili vsi fiksni stroški doseženi 96% od plana.

Izvoz smo povečali za 11% glede na planirani znesek.

Količinsko proizvodnjo smo dosegli po programih različno in sicer; Kodranka 82%, Metraža 84% v tonah glede na plan, program Perilo 90% in program Oblačila 97% v minutah glede na plan.

Nekoliko daljša je bila vezava finančnih sredstev v zalogah in veliko daljša v terjatvah glede na plan.

Število zaposlenih smo v letu 1990 zmanjšali za 154 in nas je bilo konec leta 1877.

Bilanca uspeha za leto 1990

Zap št.	Elementi	Doseženo 1989	Plan 1990	Doseženo 1990	Indeksi	
1.	2.	3.	4.	5.	5/3	5/4
1.	Prihodki	1.110.622	776.606	752.740	68	97
2.	VS in odhodki	789.103	462.666	470.853	60	102
3.	Pokritje (1-2)	321.519	313.940	281.887	88	90
4.	MFS	68.909	67.339	79.963	116	119
5.	Am. + lizing	59.682	45.120	20.712	35	46
6.	Dohodek (3-4-5)	192.928	201.481	181.212	94	90
7.	Bruto OD	164.594	150.766	168.042	102	111
8.	Udeležba drugih v dobičku	237	-	95	40	-
9.	Bruto dobiček (6-7-8)	28.097	50.715	13.075	47	26
10.	Davki in prispevki	33.765	32.875	15.576	46	47
11.	Akumulac. RS+PS	-	10.751	-	-	-
12.	Skupna poraba	754	7.089	573	76	8
13.	Dobiček ali izguba (9-10-11-12)	-6.422	-	-3.074	48	-



O POSLOVNIH TAJNOSTIH

Poslovne tajnosti so stare skoraj kot človek, če ne celo več. Še živali imajo svoje poslovne skrivnosti. Mar pes ne zakoplje kost v zemljo. Njegova skrivnost je mesto, kjer je kost zakopana. Ko je bil človek še lovec, je skrbno varoval način, s katerim se da posamezna žival ujeti in mesto, kjer se ta ali ona žival nahaja. Tudi današnji gobarji skrbno skrivajo mesta kjer rastejo najlepši jurčki.

Zakaj je moral človek že od nekdaj skrivati svoje dosežke pred drugimi? Vzrok tiči v sami naravi človeka. Ta poskuša priti do določene prednosti s čim manj truda. Lažje je torej nabrati polno košaro gob, če zveš, kje jih nabira sosed, kot pa se cele dneva klatiti po gozdu in upati, da boš vendarle našel kotic, kjer raste goba pri gobi.

Če pa bi vedno le koristili znanje drugih, to ne bi vodilo do nobenega napredka. Posameznik, sicer lahko prosperira. Ni pa nobenega vsesplošnega progressa. Tisti, ki je ustvarjal, je moral torej svoje dosežke zaščititi pred drugimi, če je hotel preprečiti, da se z njimi ne bi okoristili tisti, ki k njim niso ničesar prispevali. Njegov trud bi bil sicer izničen, saj bi bil na istem kot tisti, ki so počivali, ko je on sam trdo delal.

Splošno znano je, da so posamezna podjetja uspešnejša od drugih z istovrstno ali sorodno dejavnostjo. Torej obstajajo razlike glede dosežkov, ki zagotavljajo prednost na trgu. Te pa so magnet, ki privlači tiste, kateri s svojimi dosežki niso tako uspešni. Čim večji so dosežki nekoga, tem bolj so ogrožene njegove poslovne tajnosti.

Kdo ogroža poslovne tajnosti?

Vsi tisti, ki si od njih obetajo koristi. Govorimo o posrednem in neposrednem ogrožanju poslovnih tajnosti. Za neposredno ogrožanje gre takrat, ko je neko podjetje zainteresirano za naše poslovne tajnosti in hoče do njih priti samo, brez pomoči nekoga tretjega. Posredno ogrožanje pa pomeni, da zainteresirani najame nekoga, ki poskuša priti do naših poslovnih skrivnosti. Obstajajo podjetja, ki se poleg drugega ukvarjajo tudi z gospodarskim vohunjenjem in prodajajo poslovne tajnosti. Takšna podjetja so na Japonskem in ZDA povsem normalen pojav. Prav tako pa se pojavljajo tudi v Evropi. Tudi zasebni detektivi v ZRN so za dobro plačilo pripravljeni izvedeti kakšno skrivnost, ki jo ima podjetje.

Nekaj o načinih ogrožanja poslovnih tajnosti:

ZLORABA - Nekdo zaradi svojega dela pozna poslovno tajnost, jo izkoristi v svoje namene in v škodo imetnika tajnosti. Do zloraba večjega obsega pride predvsem takrat, ko se nekdo pripravlja, da bi s tajnostmi svojega sedanjega podjetja zagotovil uspeh svojemu bodočemu podjetju oz. si zagotovil dober izhodišni položaj.

IZDAJA - Nekdo, ki pozna poslovno tajnost, jo da na razpolago zainteresirani tretji osebi. Motivi za takšno dejanje so silno različni in niso vedno povezani z materialnimi koristmi.

In kaj je glavni vzrok za čuvanje poslovnih tajnosti?

- preprečiti gospodarsko škodo podjetju, ki je imetnik

skrivnosti

- preprečiti škodo, ki nastane narodnemu gospodarstvu.

Poglejmo to malo поблиže!

Podjetje je vložilo velika sredstva, da je razvilo neko tehnologijo, ki je sedaj poslovna tajnost. S tem je dobilo ugled, pa tudi izdelek ima visoko ceno, saj je treba pokriti tudi stroške razvoja. Konkurenčno podjetje se dokoplje do te skrivnosti. Cena njihovega, enakega izdelka je bistveno manjša, saj ni bil potreben razvoj. Tehnologija je preprosto ukradena. Prvo podjetje se srečuje z izgubo. Tudi delovna mesta so v nevarnosti. Vse to pa nikakor ne koristi narodnemu gospodarstvu.

Kako varovati poslovno tajnost?

- tehnično varovanje (fizična preprečitev dostopa nepoklicanim)

- organizacijsko varovanje (seznanjenost delavcev z varovanjem tajnosti)

- kadrovsko varovanje (delavec, ki je že zlorabil poslovno tajnost, ne dobi zaposlitve)

- pravno varovanje (določilo v pogodbi o delovnih razmerjih o dolžnosti varovanja poslovnih tajnosti).

Vse napredne države so spoznale, da zloraba poslovnih tajnosti škodi tudi državi sami. Zato so določene predpise sprejeli tudi v svojo zakonodajo.

Pogoji za učinkovito zaščito poslovnih tajnosti

Pogojev je več. Bistveni pa so naslednji:

Dobro splošno vzdušje - Nezadovoljstvo delavcev nosi v sebi zametek pripravljenosti za zlorabo ali izdajo poslovnih

tajnosti.

Dobra poučenost - Delavci, ki dobro razumejo pomen poslovnih tajnosti, tako za podjetje kot za njih same in ki so dobro seznanjeni z vsemi nevarnostmi, bodo z razumevanjem in veliko prizadevnostjo storili vse, da tajnosti ne bi prišle v neprave roke. Preprečevalnih ukrepov imetnika ne bodo šteli za nepotrebno breme.

(se nadaljuje)

Dve hudomušni o samostojni Sloveniji

Delavci Beti, ki vsakodnevno prihajajo na delo iz Hrvaške se razburjajo: - Če si slučajno "odtutil" (beri: spizdil) kakšnem predmet iz Beti, si imel probleme le z vratarjem. Če si šel mimo njega, je bil problem rešen. Sedaj pa nas bodo zajebavali vratar in še carinik.

Zvedeli smo, da pripravljajo v konfekciji posebne modele kopalk, ki bodo namenjeni izključno za belokranjsko tržišče. Gre za kopanke, ki imajo žep primeren za to, da se v njem nosi potni list. Tako bomo lahko plavalci po reki Kolpi s suhim potnim listom plavalci sem ter tja.



ZADNJA STRAN - MALO CINIZMA

INOVACIJE

Tehnologi in
kreatorji, POZORTURBO MOŠKE
SRAJCE

- Spoštovane bralke in bralci, uporabniki moških srajc. Poznamo več vrst izdelkov z imenom "TURBO". To so npr. turbo tovornjaki, turbo stroji, itd. Zadnje čase se pojavlja tudi ime "Turbo rizling". To je vino iz grozdja "šmarnice". Eni mu pravijo tudi direktor ali 808, drugi pa kar zemljotres. Pa še bi našli lepih ljudskih imen za te vrste vin. Toda pustimo sedaj vino pri miru in gremo rajši k moški "Turbo srajci". Kako pridemo do takšne srajce? Poglejmo navodilo:

- 1. Moško srajco, ko se ji obrabi ovratnik, enostavno obrnemo in nosimo na drugi strani. Potem se ovratnik obrabi tudi na tej strani. Odrežemo ga stran. Prav tako pa odrežemo tudi rokave in iz rokavov, saj je enak material, naredimo nov ovratnik. Hkrati pa dobimo srajco s kratkimi rokavi. (Pri moških srajcah se večinoma uničujejo samo ovratniki.)

- 2. Pri srajci, ki že ima kratke rokave, naredimo podobno. Rokavov sicer ne režemo, saj srajca s kratkimi rokavi rokavov žal nima. Zato pa naredimo drugi poseg. Kupimo primerno blago v trgovini in sešijemo popolnoma nov ovratnik. Lahko je tudi drugačne barve, ker so danes tako ali tako v modi večbarvni modeli. Tako imamo zopet novo srajco.

ŠALJIVA FOTOGRAFIJA



Ker veliko moških srajc visi v omari brez vrednosti, bi si tako človek malo obnovil svojo garderobo. Zato svetujemo ženskam, ki imajo posluh za nove ideje in za takšno delo, da se specializirajo za izdelovanje takšnih "turbo srajc". Dela jim ne bo primanjkovalo, pa tudi zaslužek bi bil primeren. Vsak dinar pride pri družinskem proračunu še kako prav.

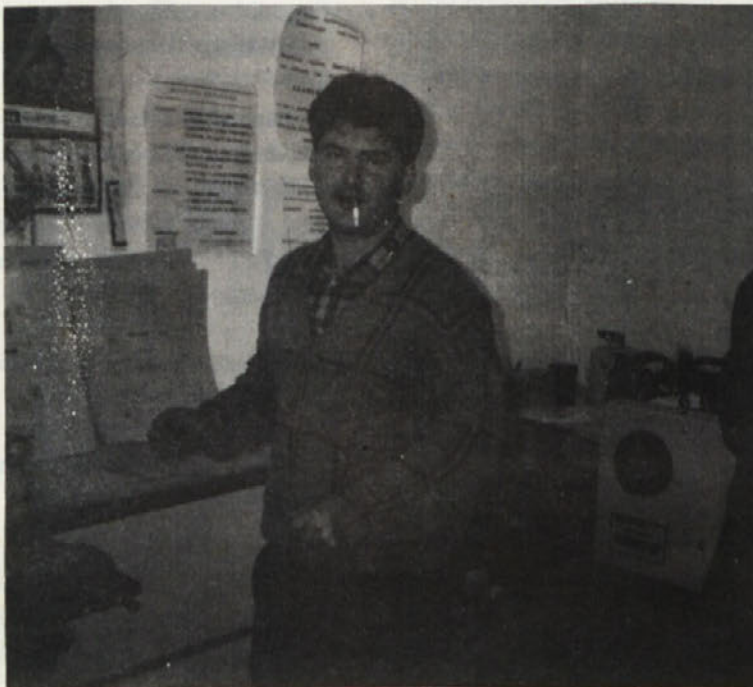
Premislite in na delo!

JERNEJ ČRNUGELJ

Tam, kjer vsi enako mislijo,
se zelo malo misli. (Bajt)

Verjetno že veste, da Vezila več ne tiska novomeška TISKARNA, ampak tiskarstvo KAPUŠIN iz Krasincea.

Na sliki:
gazda Brane Kapušin



beti
metlika

tekstilna industrija, p.o.
preja
pletiva
trikotažna oblačila

VEZILO je glasilo delovnih ljudi Beti in Kometa. Ureja ga uredniški odbor: Matjaž Rus, glavni in tehnični urednik, Vida Matkovič-Šegina, odgovorna urednica, Jožica Cigič, Nikola Kezele, Karolina Končar, Mijo Maršič, Jure Matekovič, Jože Muc, Vinko Pavlinac, Tone Omerzel.

VEZILO izhaja v nakladi 2100 izvodov. Grafična priprava in tisk: TISKARSTVO KAPUŠIN KRASINEC. Naslov izdajatelja: BETI, Tovarniška 2, 68330 Metlika. VEZILO je po mnenju republiškega komiteja za informiranje RS oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.